

Vör Sjávarrannsóknarsetur við Breiðafjörð: Starfsemi og stefna

Erla Björk Örnólfsdóttir

Vör Sjávarrannsóknarsetur við Breiðafjörð

Málstofa Lbhí, Hvanneyri 23. febrúar 2009

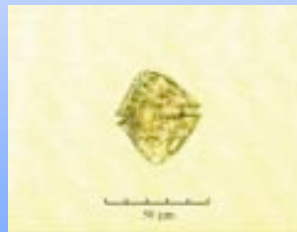
SJÁVARRANNSÓKNARSETUR VIÐ BREIÐAFJÖRÐ

Yfirlit

- Vöktun svifpörunga og umhverfispáttá
- Dýrasvif í Breiðafirði
- Starfsemi Varar í nærumhverfi

Hvati verkefna

- Breiðafjörður lífauðugur fjörður
- Frumframleiðni er undirstaða lífauðgi
- Samantekt á rannsóknum í Breiðafirði fram til ársins 1997 benti á að eyður væru í þekkingu á svifvist fjarðarins (Halldóra Skarphéðinsdóttir og Karl Gunnarsson, 1997)

Markmið

Markmið rannsóknar á svifpörungum og umhverfispáttum í Breiðafirði eru að kanna:

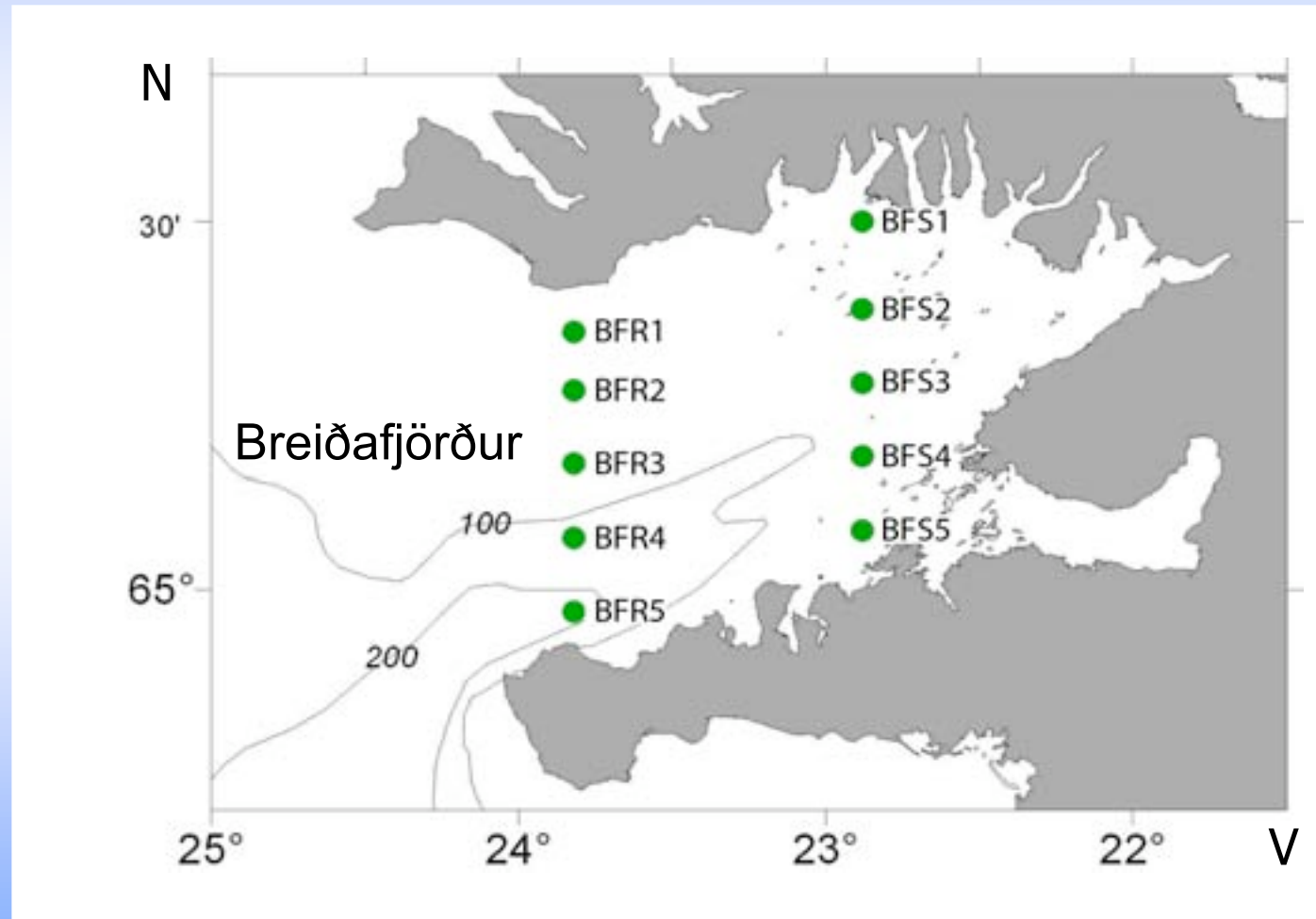
- magn svifpörunga í tíma og rúmi
- framvindu þörungasamfélaga
- tengsl svifpörunga og styrks helstu næringarefna, (köfnunarefni, fosfór og kísill)
- árstíðaferla eðlispátta (sjávarhita, seltu, súrefnis) og styrks helstu næringarefna

Umfang og staðhættir

Sýnataka

Tvö snið:
10 stöðvar
20x á ári
Þörungar
Næringarefni
Eðlisþættir

Sýnataka

Úrvinnsla í landi

Sýnataka

Dýpi sýnatöku og söfnun:

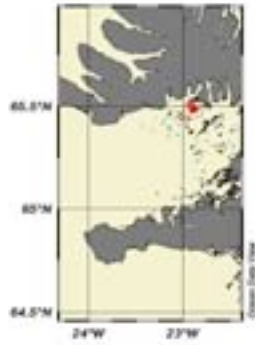
- 1 m þörungar, næringarefni
- 5 m þörungar
- 10 m þörungar, næringarefni
- 20 m þörungar
- 30 m næringarefni
- 50 m næringarefni
- 100m næringarefni
- botn næringarefni

Yfirborð til botns:

- Selta, hiti, súrefnisstyrkur,

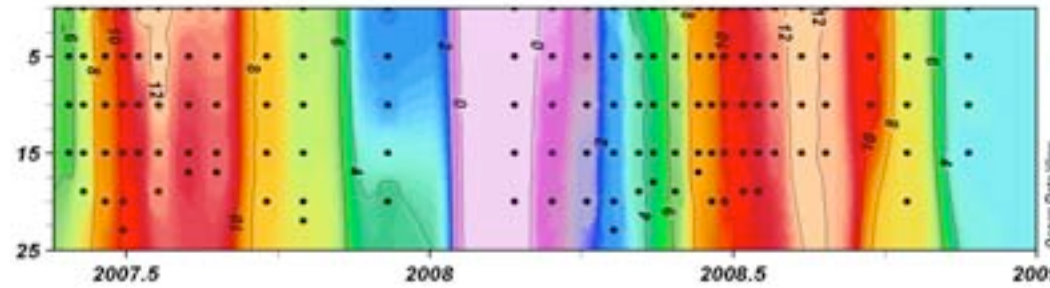

Eðlisþættir á BFS

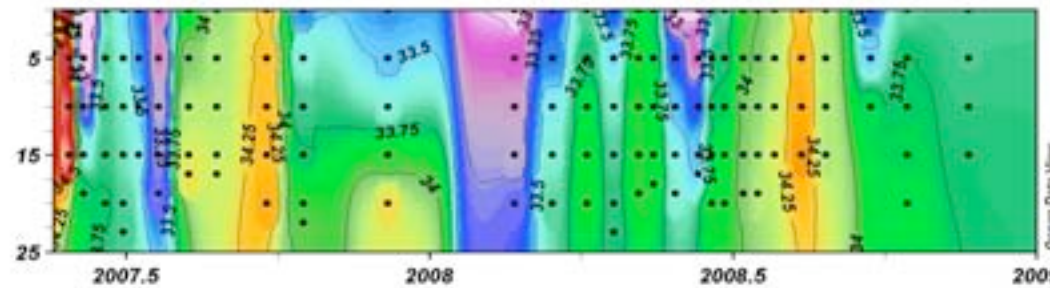

BFS1

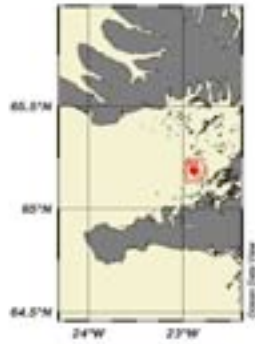
Dýpi (m)

Sjávarhiti (°C)

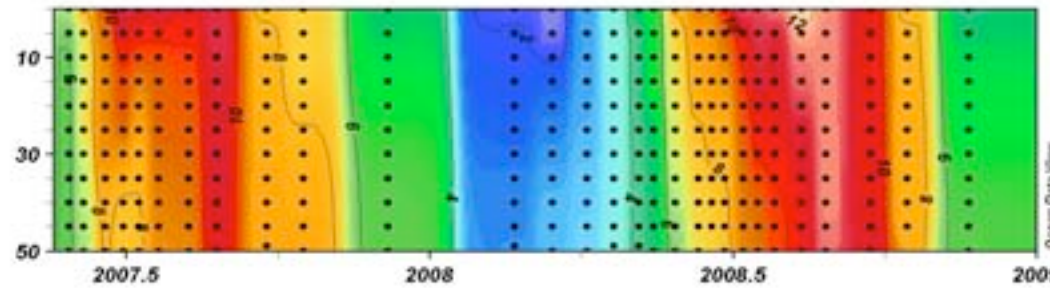

Selta (ppt)

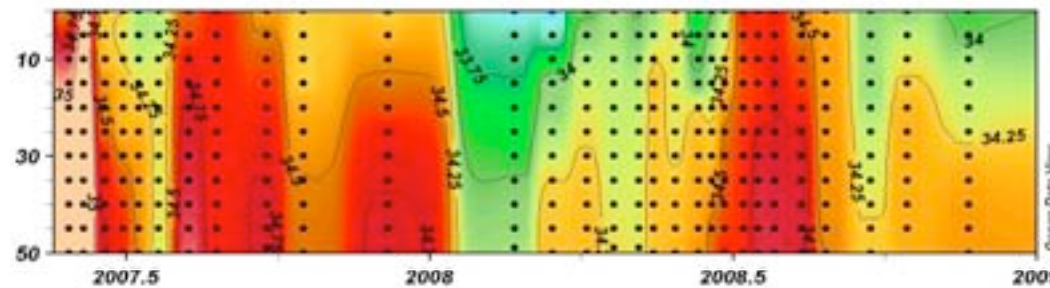

BFS4

Dýpi (m)

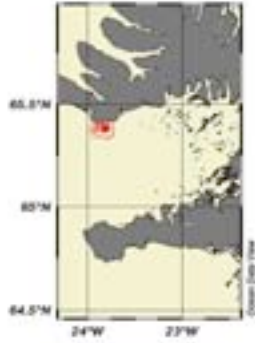

Sjávarhiti (°C)

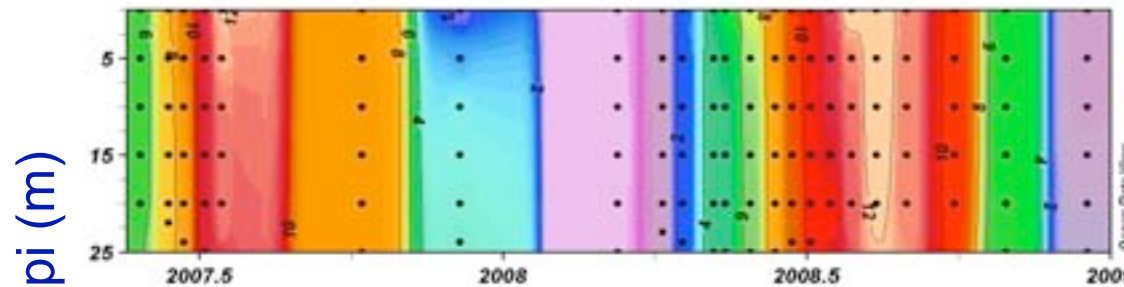

Selta (ppt)

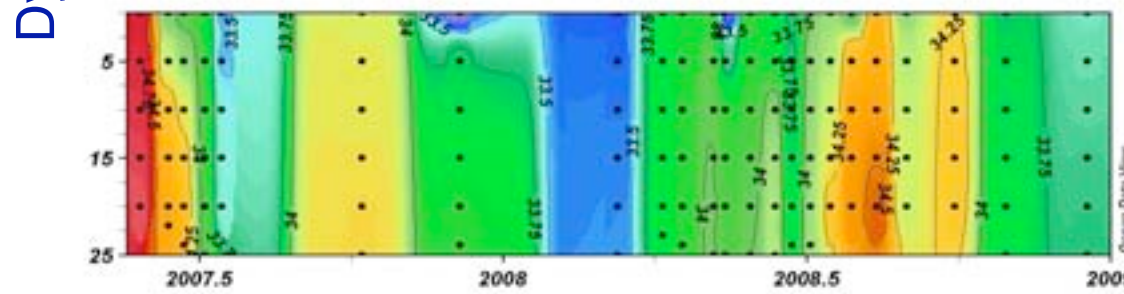
Eðlisþættir á BFR

BFR1

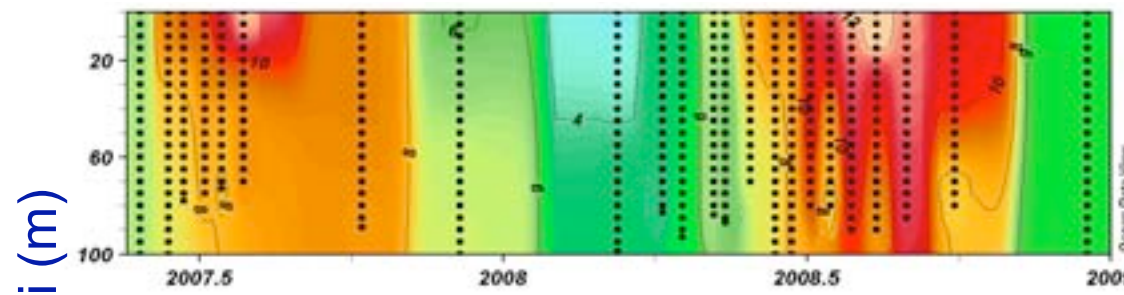
Sjávarhiti (°C)

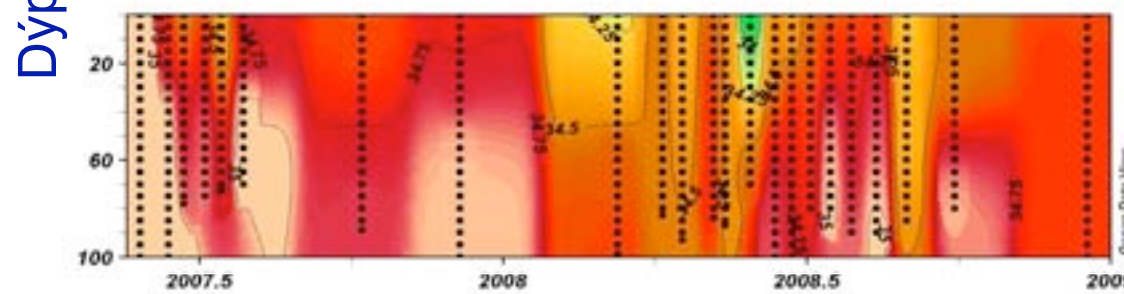
Selta (ppt)

BFR5

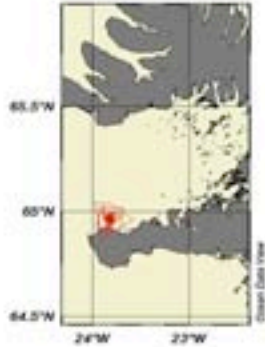
Sjávarhiti (°C)

Selta (ppt)

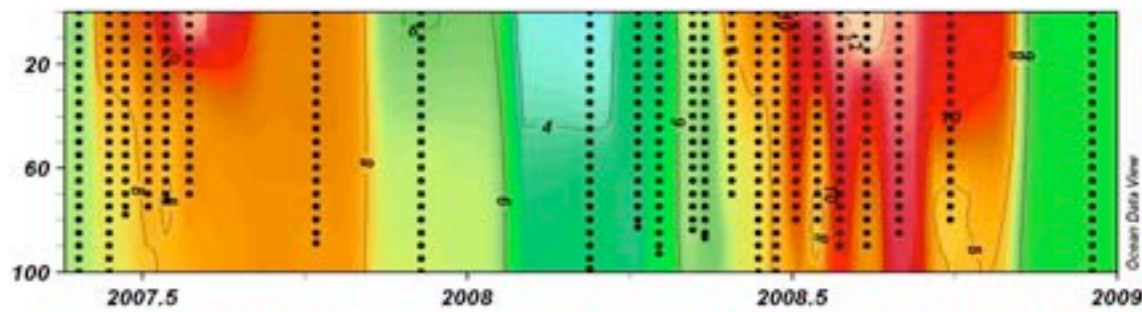

Eðlisþættir og styrkur næringarefna

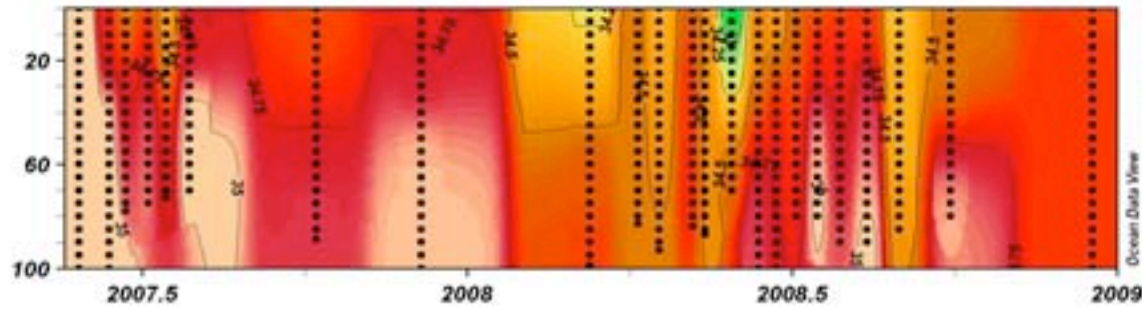

BFR5

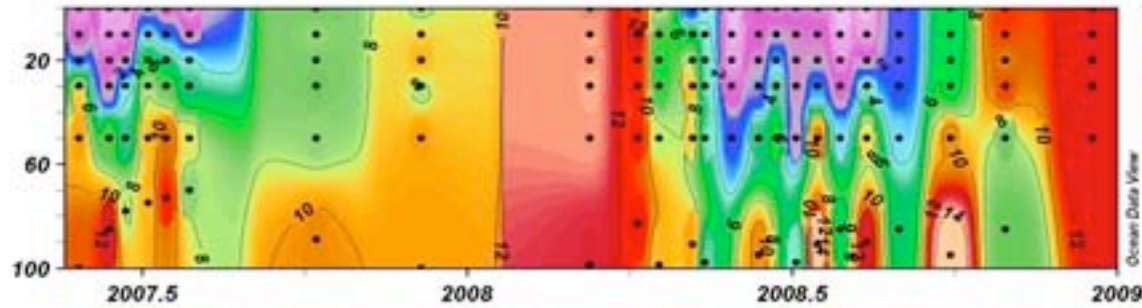
Dýpi (m)

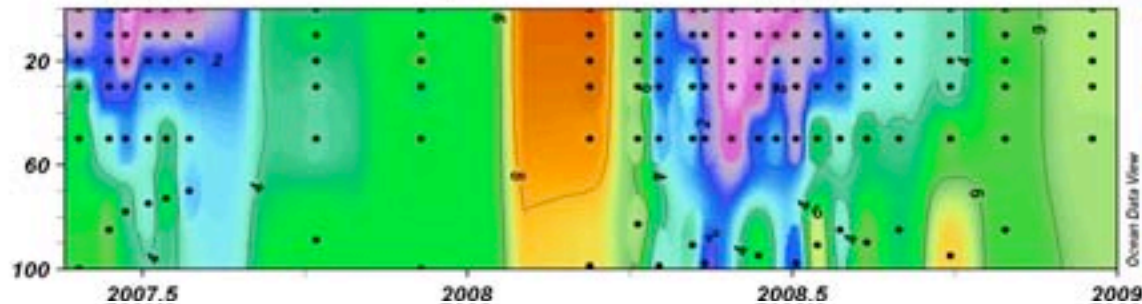
Sjávarhiti (°C)

Selta (ppt)

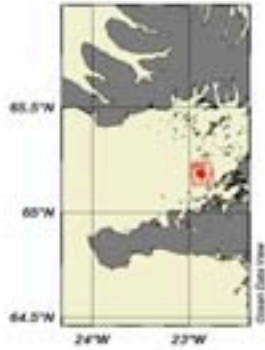

Köfnunarefni ($\mu\text{mol L}^{-1}$)

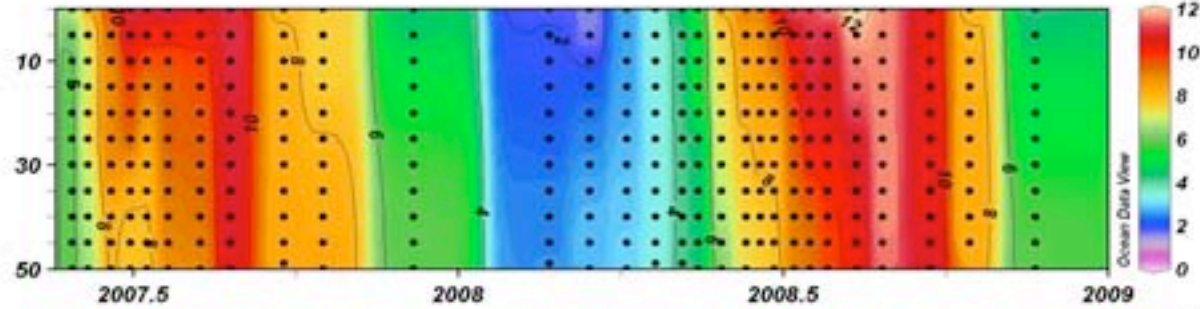
Kísill ($\mu\text{mol L}$)

Eðlisþættir og styrkur næringarefna

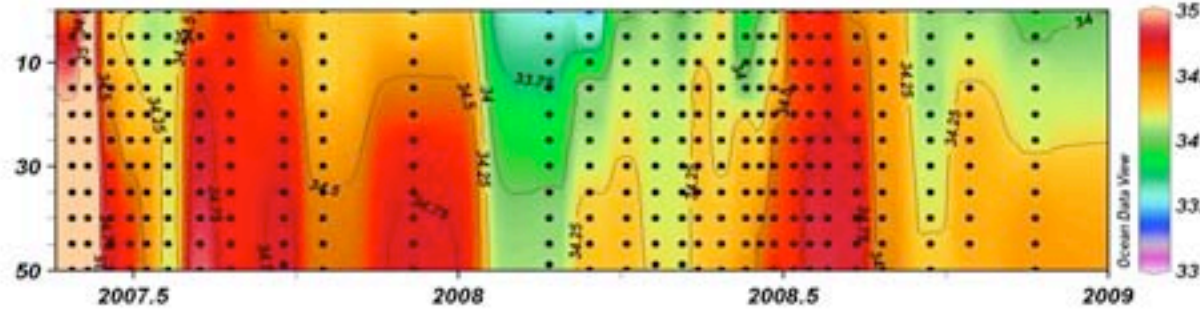

BFS4

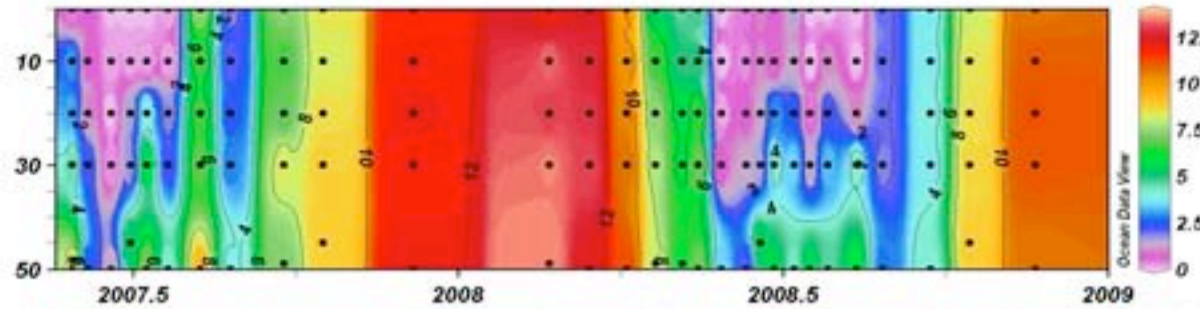
Dýpi (m)

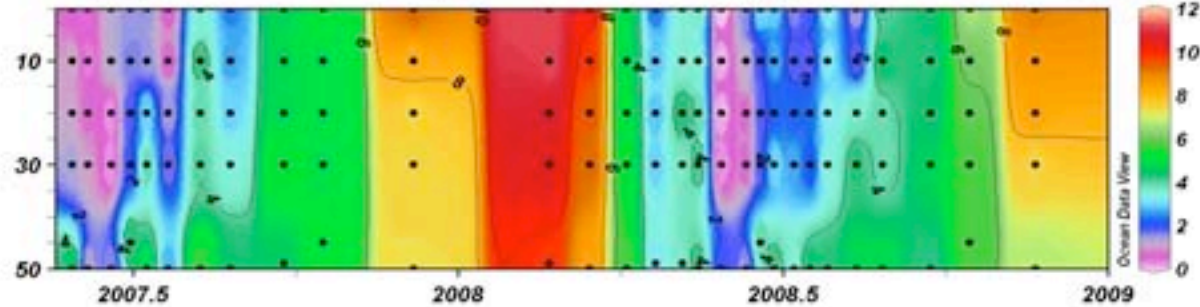
Sjávarhiti (°C)

Selta (ppt)

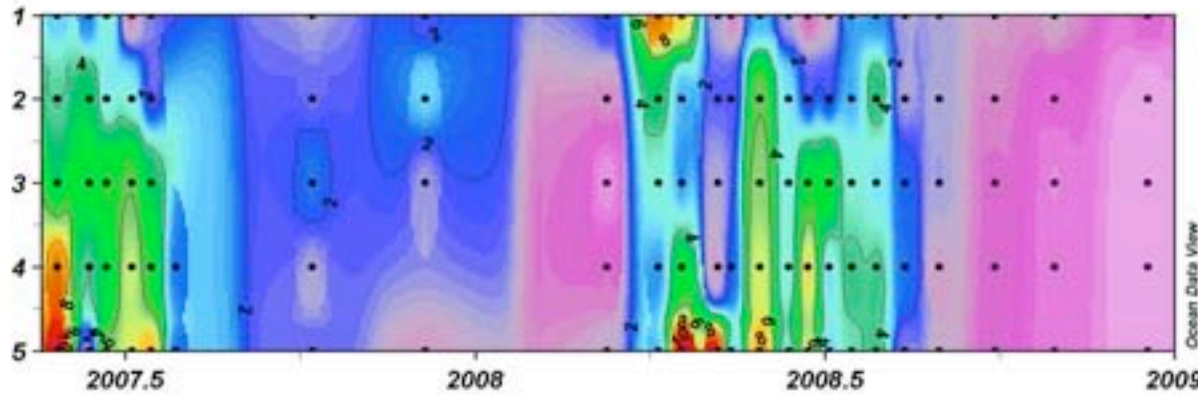
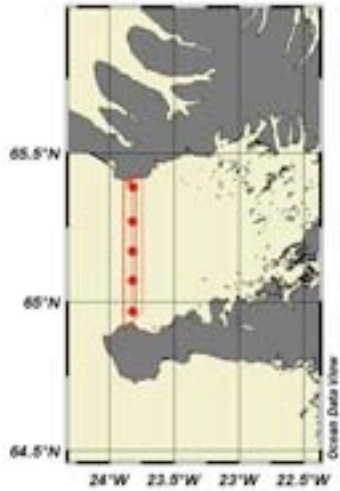
Köfnunarefni
($\mu\text{mol L}^{-1}$)

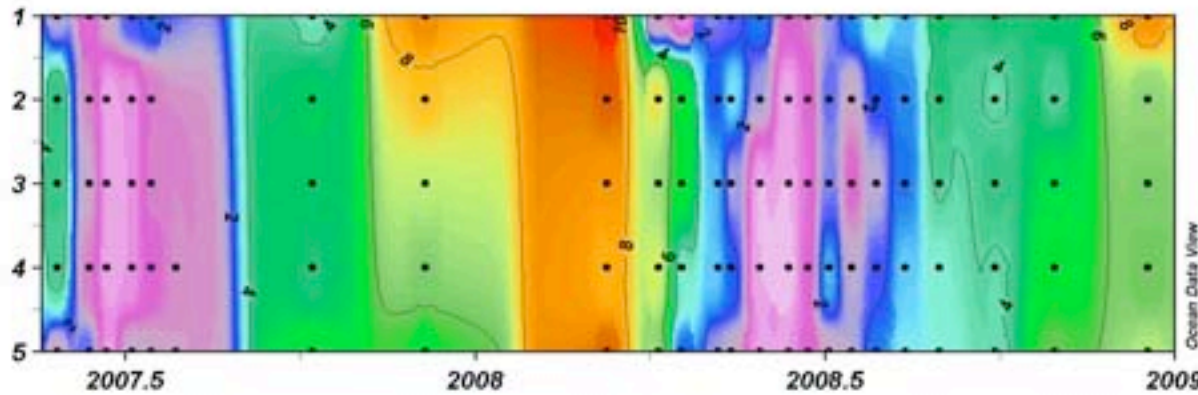
Kísill ($\mu\text{mol L}$)

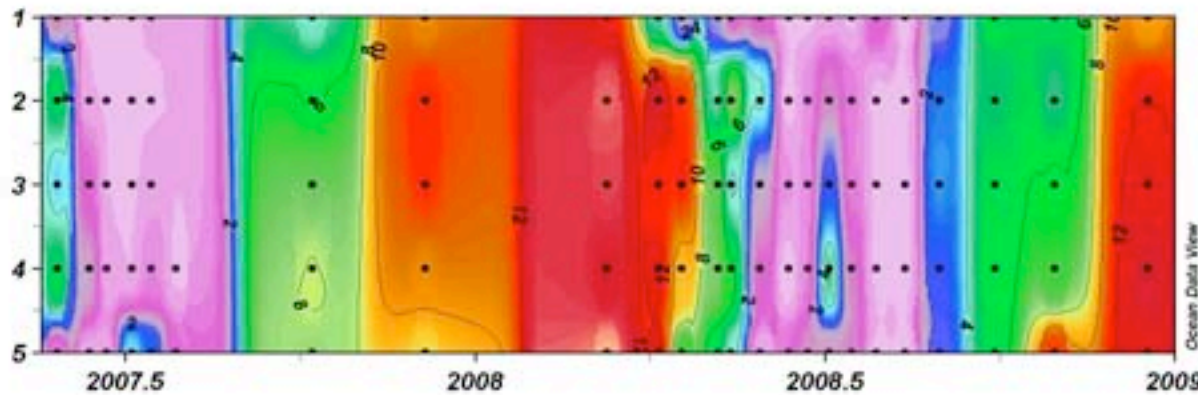
Mælingar á 10 m dýpi á sniði BFR

Blaðgræna a
($\mu\text{g L}^{-1}$)

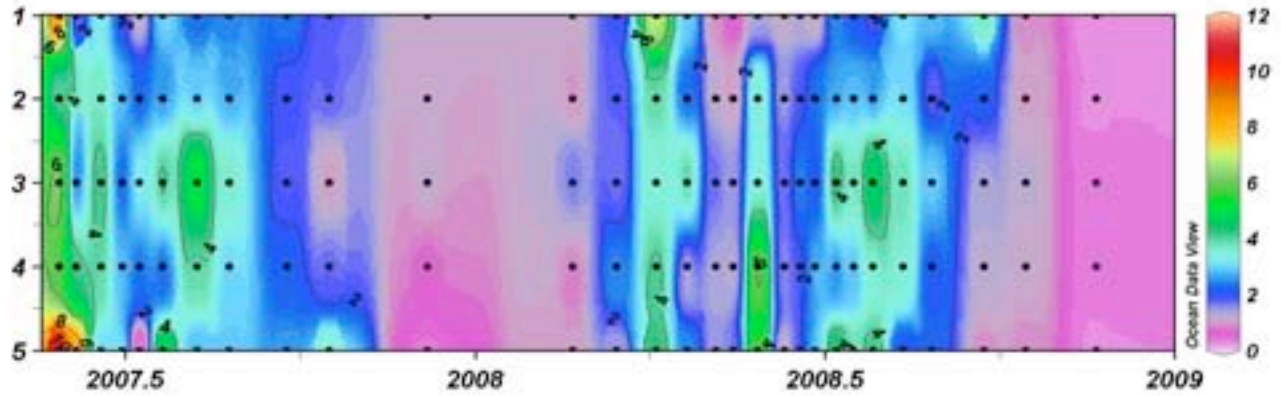
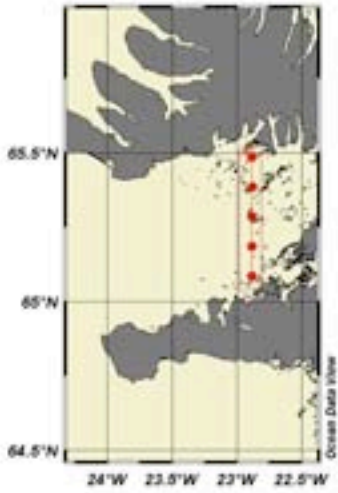

Kísill
($\mu\text{mol L}^{-1}$)

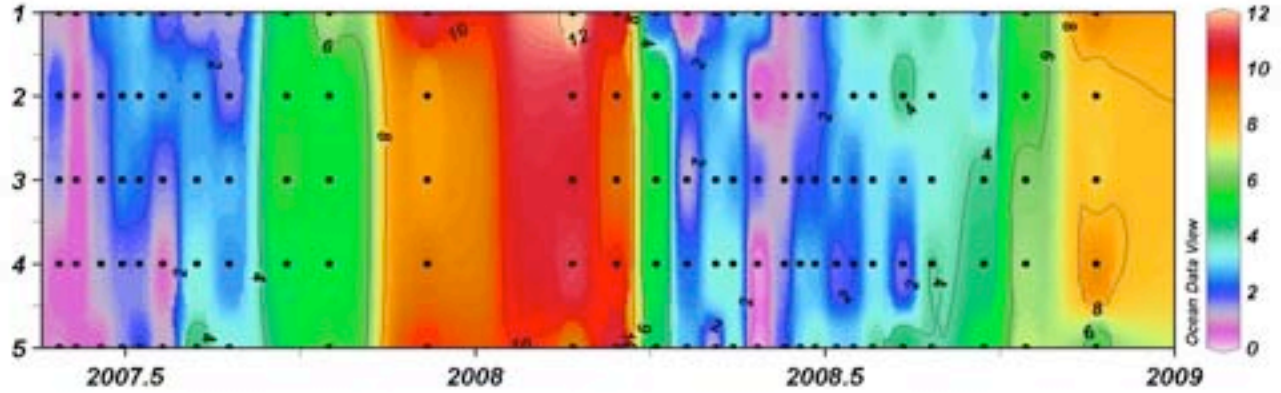

Köfnunarefni
($\mu\text{mol L}^{-1}$)

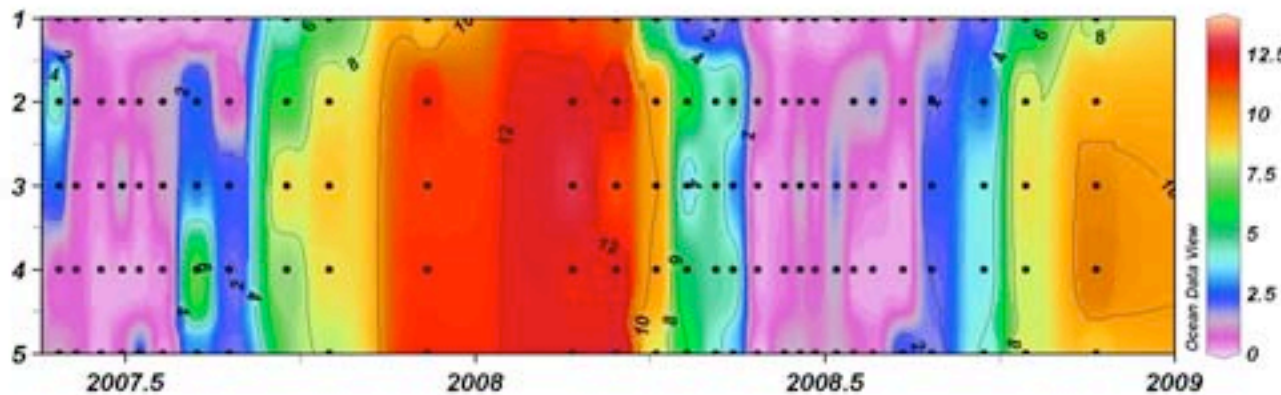
Mælingar á 10 m dýpi á sniði BFS

Blaðgræna a
($\mu\text{g L}^{-1}$)

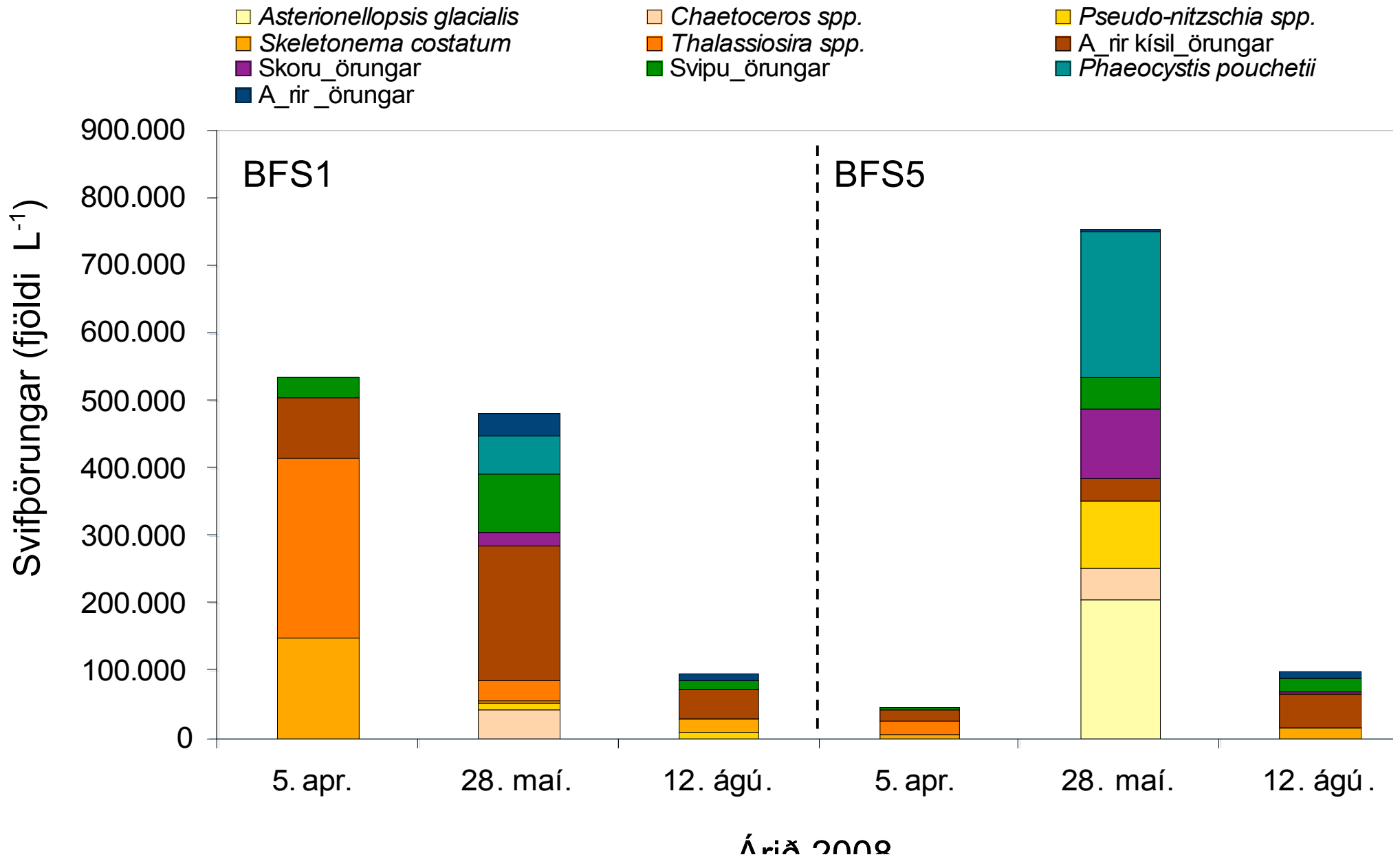

Kísill
($\mu\text{mol L}^{-1}$)

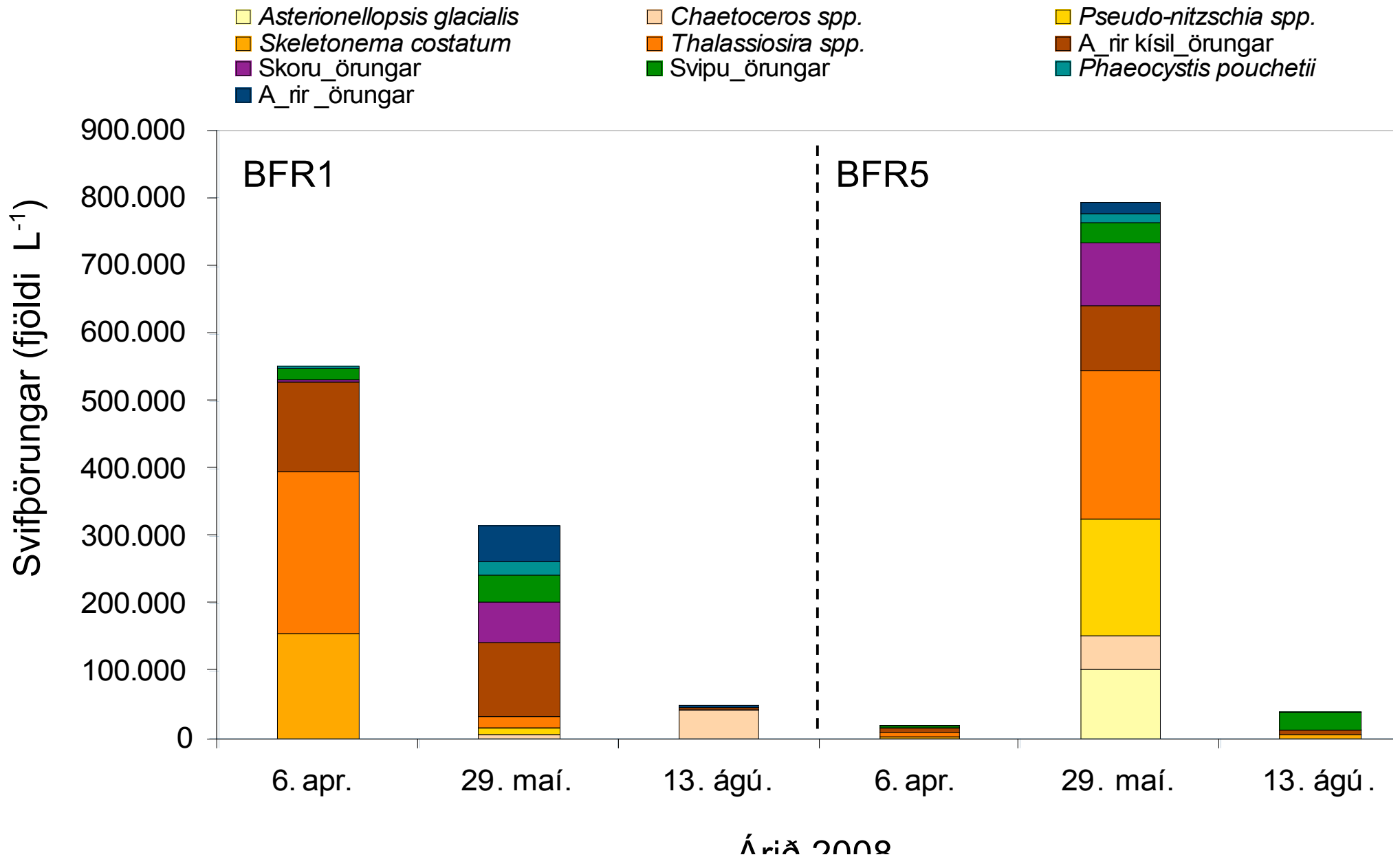

Köfnunarefni
($\mu\text{mol L}^{-1}$)

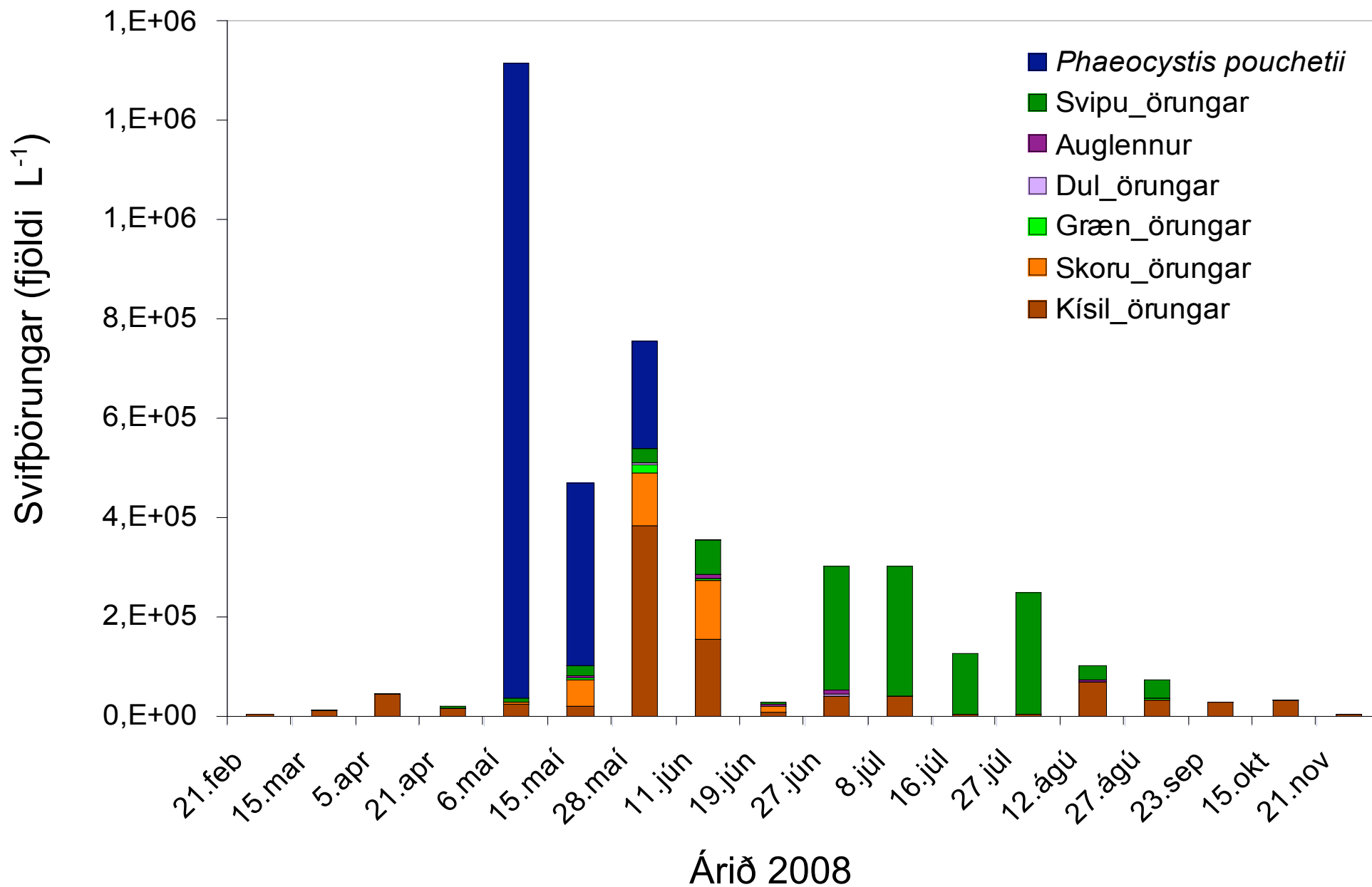
Þéttleiki svifþörungna nyrst og syðst á BFS

Þéttleiki svifþörunga nyrst og syðst á BFR

Þéttleiki svifþörungahópa á stöð BFS4

Svifpörungar samantekt

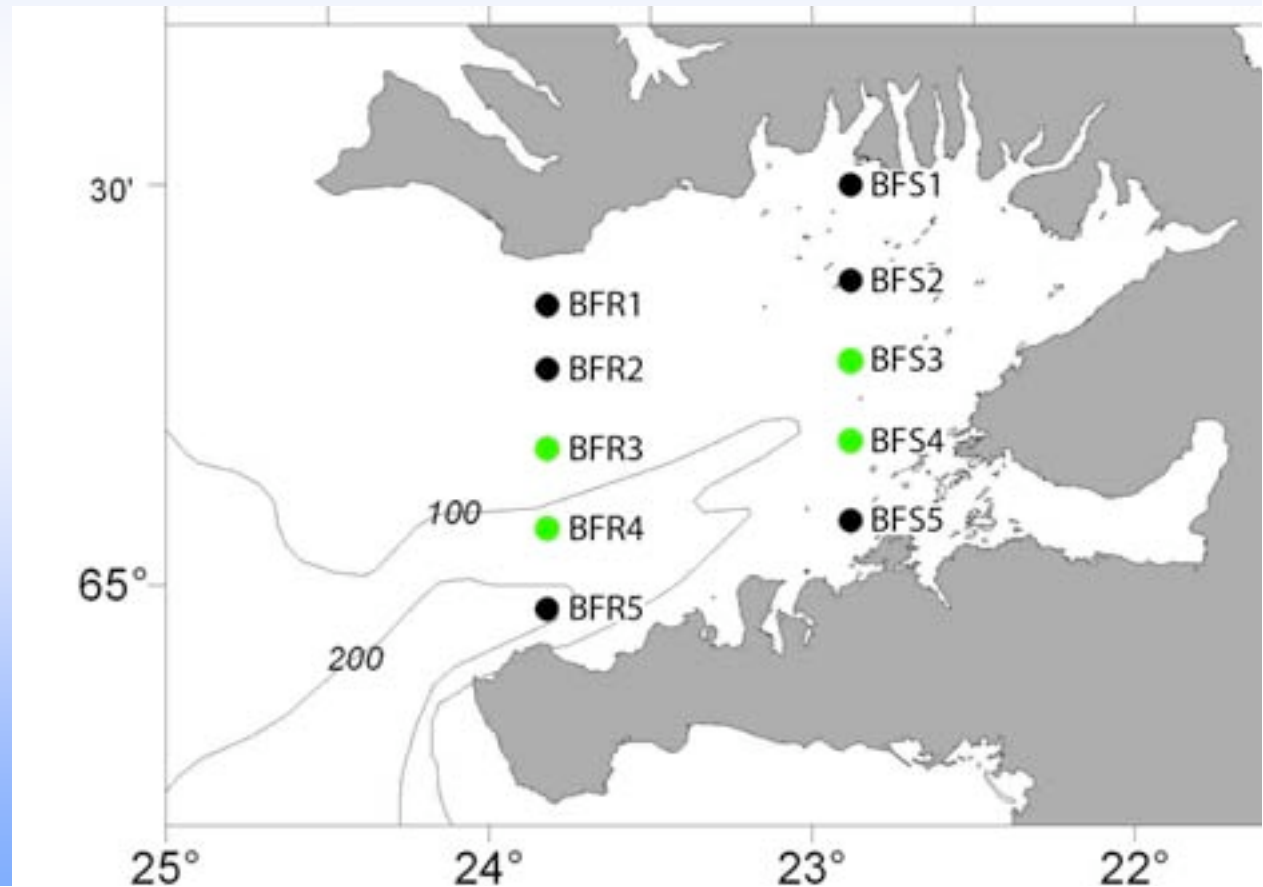
- Landræn áhrif greinilegri norðar en sunnar
- Ytra snið hafrænt og áhrif sjávarfalla merkjanleg
- Framvinda vorblóma frá norðri til suðurs
- Kísilpörungablómi og *P. pouchetii* áberandi

Líffræði dýrasvifs

Markmið að kanna svæðis- og árstíðabundinn breytileika dýrasvifs, krabbaflær í brennidepli

Sýnataka 2007:
Snið BFS

Sýnataka 2008:
BFS3 og BFS4
BFR3 og BFR4

Dýrasvif úr Breiðafirði

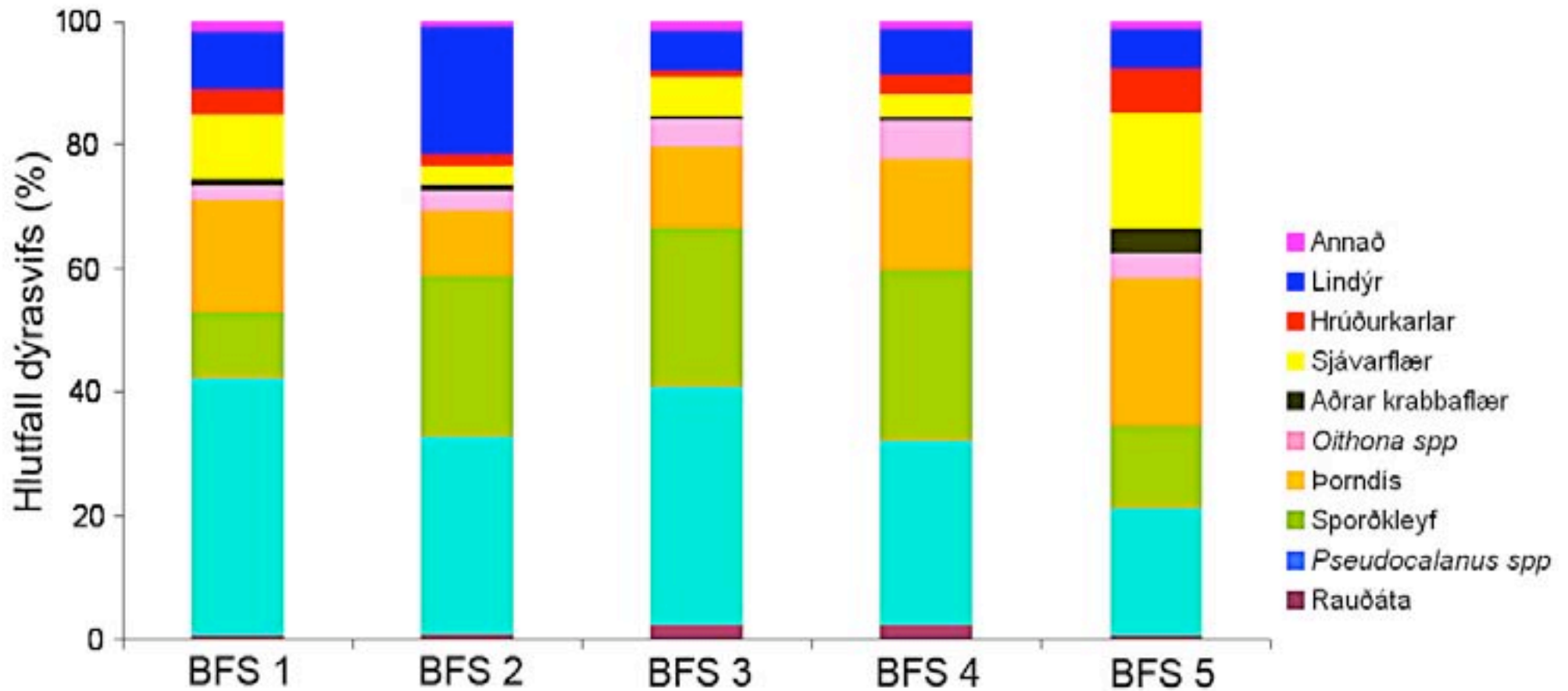

Áta *Euchaeta norvegica*

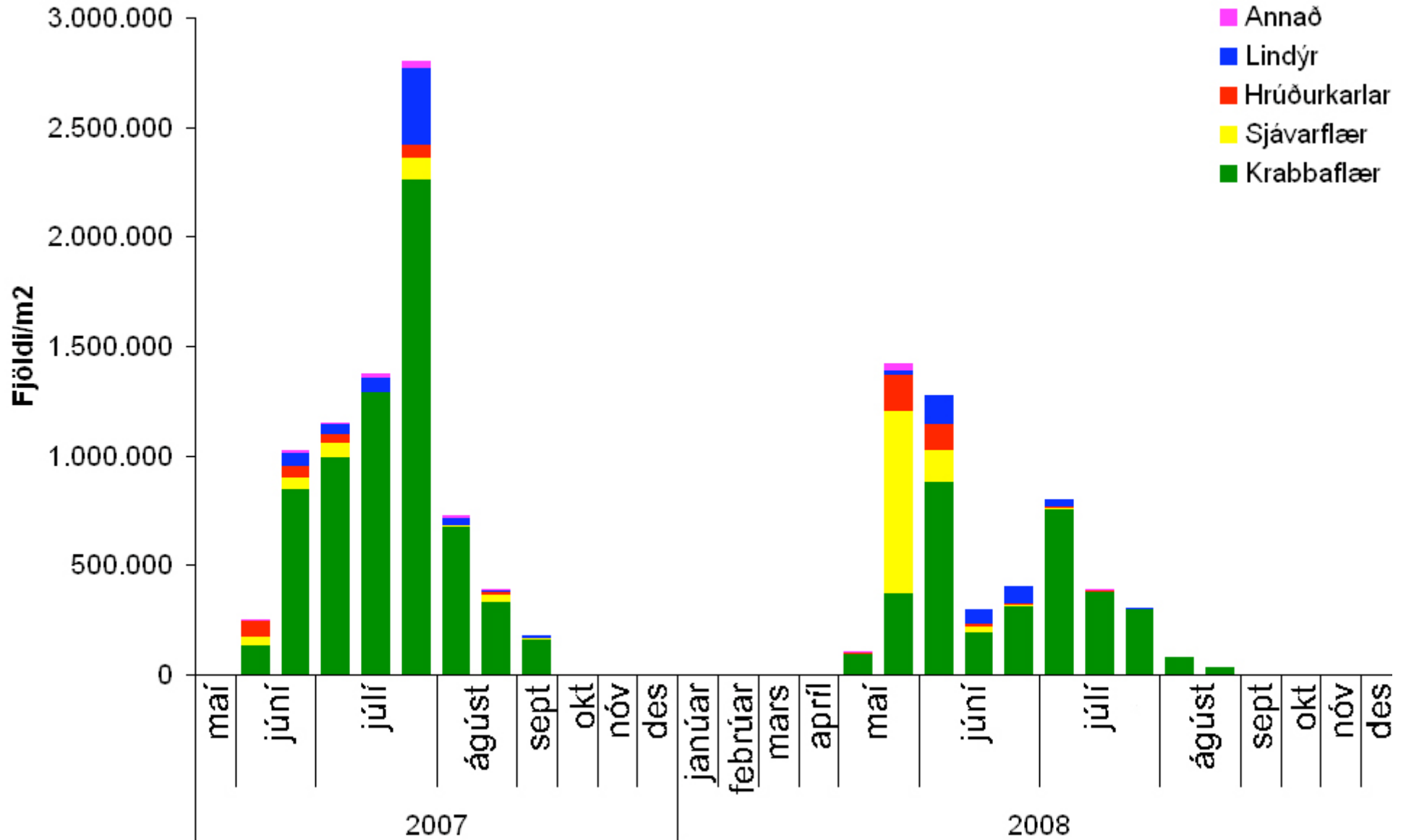
Vigdís Sigurðardóttir

Samsetning dýrasvifs á sniði BFS, 2007

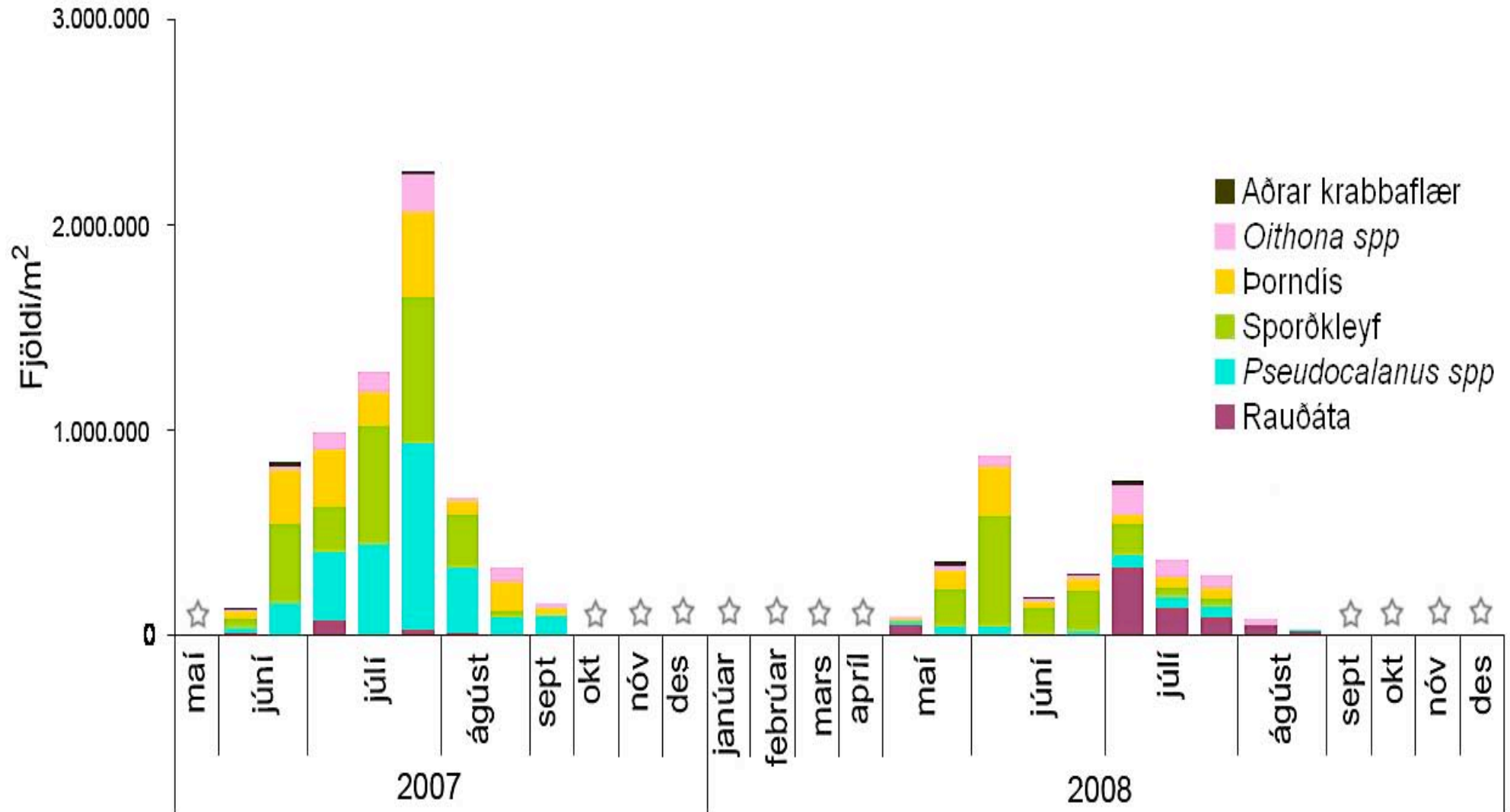

Þéttleiki dýrasvifs á stöð BFS4

Péttleiki krabbaflóa á BFS4

Dýrasvif samantekt

Magn og tegundasamsetning breytileg milli ára.

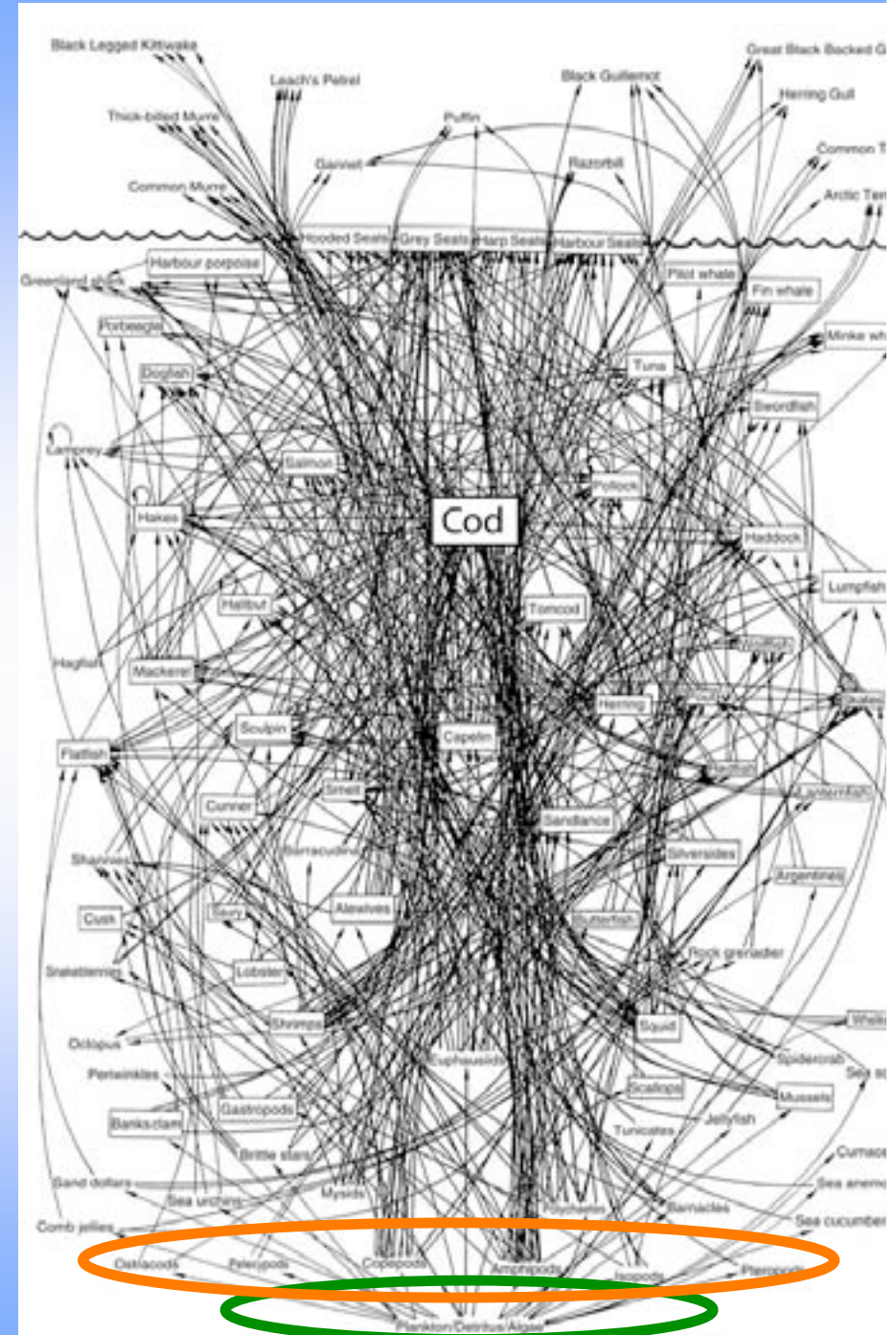
Áhugaverður munur milli ára í fjölda dýrasvifs og samsetningu þess. Má telja að samspil umhverfisþátta, eins og sjávarhita, styrks blaðgrænu *a*, o.fl., ráði þar nokkru.

Svigrúm rannsókna

Umhverfisrannsóknir,
straumar, botndýra-
samfélög

Vistfræði lykiltegunda

Orkuflæði um fæðuvefinn

Verkefni í nærumhverfi

- W23 Samstarf náttúrutengdra stofnana á Snæfellsnesi

- Fræðsla

Fjöruferðir í Gufuskálavör

Námsferð nemenda Grunnskóla Snæfellsbæjar á
Djúpalónssand

Hvatning til sjómanna að láta vita af sjaldséðu sjávarfangi
(vogmær, blákjafta, pálsfiskur, lýr, helsingjanef, kolkrabbi)

Samstarf við Sjávarsafnið Ólafsvík

Kynningar fyrir leik- og grunnskólabörn

Samantekt

Fæðuvefsrannsóknir í brennidepli, frá þörungum til fiska.

Samstarf rannsóknastofnana á Snæfellsnesi (W23) ætlað að auka flæði nemenda, íslenskra sem erlendra inn á svæðið.

Tenging Varar inn í menntastofnanir á svæðinu er ætlað að efla umhverfismeðvitund nemenda og áhuga á náttúrufræðum.

Þekkingarsetur á landsbyggðinni eiga framtíðina fyrir sér.

Þakkir: Gina S. Sapanta, Karen Olsen, Christina Stadler, Magnea Magnúsdóttir, Stefán Á. Arngrímsson, Ásgeir Valdimarsson, Örvar Marteinnsson, Símon Már Sturluson.

Rannsóknasjóður, Fiskiðjan Bylgja, Verkefnasjóður sjávarútvegsins og Sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytið styrkja rannsóknarverkefni sem um var fjallað.

Vaxtasamningur Vesturlands og Sparisjóður Ólafsvíkur styrkja verkefni í nærumhverfi sem hér voru tíunduð.